

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **B.**, so sídlom v B., proti odporcom **1/ P. J.**, bývajúcemu v B., **2/ S. J.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. P. A., advokátom v B., **o vypratanie bytu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 32 C 100/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 11. decembra 2007 sp. zn. 32 C 100/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 11. decembra 2007 sp. zn. 32 C 100/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 11. decembra 2007 sp. zn. 32 C 100/2006 uložil odporcom povinnosť vypratať 3-izbový družstevný byt č. X. nachádzajúci sa na 2. poschodí bytového domu súp. číslo X. na B. a zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne náhradu trov konania 1 512 Sk do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Uviedol, že odporcovia ako spoloční nájomcovia predmetného družstevného bytu neplatili riadne nájomné a preddavky s jeho užívaním spojené za obdobie dlhšie ako tri mesiace (júl až november 2005). Z tohto dôvodu im bola daná platná výpoveď z nájmu a trojmesačná výpovedná lehota začala plynúť 1. 12. 2005 a skončila 28. 2. 2006. Ani v ochrannnej lehote odporcovia dlh neuhradili, nepreukázali hmotnú núdzu alebo iné objektívne dôvody vzniku nedoplatku a nepodali návrh na určenie neplatnosti výpovede z nájmu (§ 711 ods. 6 Občianskeho zákonníka). Od 1. 3. 2006 preto užívajú predmetný byt bez právneho dôvodu. Vzhľadom na dôvod výpovede im nevznikol nárok na bytovú náhradu. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal na podnet odporcov mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol ho zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uviedol, že postupom okresného súdu, ktorý tým, že konal a rozhodol v neprítomnosti odporcov v rozpore s ustanovením § 29 O. s. p. im odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Register obyvateľov SR v Banskej Bystrici potvrdil miesto trvalého bydliska odporcov na adrese uvedenej v návrhu (B. X., B.), nepotvrdil sa ich pobyt vo výkone väzby alebo trestu a Sociálna poisťovňa potvrdila ako dobrovoľne poistenú len odporkyňu s totožnou adresou. Zo správy Okresného riaditeľstva Policajného zboru SR, Obvodné oddelenie Petržalka – Juh vyplýva, že zmena adresy trvalého pobytu odporcov nebola zistená, ale nepodarilo sa s nimi skontaktovať, pričom susedia uvedené osoby nepoznajú. Po takto vykonanom šetrení mal okresný súd za to, že odporcovia majú pobyt na adrese B. X., B. a v konaní postupoval v ich neprítomnosti podľa § 101 ods. 2 O. s. p. Takýto postup nepovažoval za správny, pretože po oznámení Okresného riaditeľstva Policajného zboru mohol súd predpokladať, že odporcovia sa na uvedenej adrese nezdržujú, keďže ich susedia nepoznajú a mohol dospieť k záveru, že ich miesto pobytu nie je známe. Navyše, keď Sociálna poisťovňa správu vo vzťahu k odporcovi 1/ nepodala. Ak súd nevykonal dôslednejšie šetrenie za účelom pobytu odporcov (poštový doručovateľ, miestny úrad a pod.) ním zistené skutočnosti boli dostatočné pre postup podľa § 29 ods. 2 O. s. p. a ustanovenie odporcom opatrovníka, pretože ich pobyt nie je známy. Neustanovením opatrovníka porušil Ústavou Slovenskej republiky zaručené základné právo odporcov na spravodlivý proces a rozhodnutie ako aj jemu predchádzajúce konanie zaťažil vadou konania spočívajúcou v odňatí účastníkovi možnosti konať pred súdom.

Navrhovateľ považoval postup a rozhodnutie okresného súdu za správne. Navrhol preto mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu podľa § 243i ods. 2 a § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle ustanovenia § 243f ods. 1 O. s. p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b) konanie je postihnuté

inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že postupom okresného súdu bola odporcom odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Pod odňatím možnosťou konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 29 ods. 2 O. s. p. ak súd neurobí iné opatrenia, má možnosť ustanoviť účastníkovi opatrovníka a to aj vtedy, ak jeho pobyt nie je známy. V takom prípade by mal súd zvažovať záujem účastníka, na strane ktorého je daná možnosť ustanovenia opatrovníka. K jeho ustanoveniu by mal súd pristúpiť vždy, ak účastník o ktorého ide, by mohol utrpieť ujmu na svojich procesných právach a v konečnom dôsledku jeho neustanovenie by mohlo mať za následok porušenie jeho práv vyplývajúcich z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Ustanoveniu opatrovníka podľa § 29 ods. 2 O. s. p. (súd ustanoví opatrovníka účastníkovi konania, u ktorého pobyt nie je známy) by malo predchádzať dôsledné šetrenie toho, či sú dané podmienky pre takýto procesný postup, keď povinnosť zistiť, či pobyt účastníka je skutočne neznámy, zaťažuje súd.

Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd po vrátení zásielok adresovaných odporcom na adresu uvedenú v návrhu (B. X., B.) ako neprevzatých v odbernej lehote zisťoval miesto ich trvalého pobytu. Register obyvateľov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici potvrdil označenú adresu trvalého bydliska a Ústredná evidencia väzňov ZVJS Slovenskej republiky nepotvrdila pobyt vo výkone väzby alebo trestu. Sociálna poisťovňa ako dobrovoľne poistenú osobu na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie potvrdila

len odporkyňu 2/ s bydliskom na B. X., B.. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru SR, obvodné oddelenie Petržalka – Juh na základe žiadosti súdu po vykonanom šetrení za účelom doručenia zásielky odporcom oznámilo, že napriek nezmenenej adrese sa im nepodarilo s týmito osobami skontaktovať a susedia ich nepoznajú. Preto vrátil zásielky nedoručené. Následne okresný súd vytýčil vo veci pojednávanie (11. 2. 2007 – čl. 35) a po pojednávaní v neprítomnosti odporcov podľa § 101 ods. 2 O. s. p., keď považoval doručenie im predvolania za vykázané uložením na pošte (zásielky vrátené ako neprevzaté v odbernej lehote) vo veci rozhodol.

Uvedený procesný postup okresného súdu, keď pojednával a rozhodol v neprítomnosti odporcov bez toho, aby vzhľadom na výsledky doterajšieho šetrenia, vykonal ďalšie potrebné šetrenie za účelom zistenia pobytu odporcov a tým aj zákonných predpokladov pre ustanovenie im opatrovníka a v prípade ich splnenia im opatrovníka neustanovil, porušil právo odporcov na spravodlivý proces a odňal im tým možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok okresného súdu v zmysle § 243b ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, nakoľko ochranu práv a právom chránených záujmov odporcov nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: